

Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Łapy z omówieniem sytuacji finansowej systemu

W 2016 roku na terenie gminy Łapy zebrano i przekazano do unieszkodliwienia 3.559,13 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych (w tym 3.408,24 Mg w ramach gminnego systemu odbioru odpadów), 457,40 Mg odpadów zielonych ulegających biodegradacji, 704,94 Mg popiołu, 40,91 Mg odpadów wielkogabarytowych oraz 1.577,012 Mg pozostałych odpadów zebranych jako segregowane.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI ZMIESZANYMI I ODPADAMI ZIELONYMI

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odpady zmieszane i odpady zielone wywożone są do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), którą dla Gminy Łapy, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022, stanowi Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów (ZPiUO) w Czerwonym Borze.

Koszty utylizacji odpadów zmieszanych zgodnie z cennikiem ZPiUO w Czerwonym Borze w 2016 roku wynosiły 200 zł/Mg netto w okresie od stycznia do marca 2016 r. oraz 218 zł/Mg netto w okresie od kwietnia do grudnia 2016 r. (wzrost ceny o 18 zł/Mg). W analogicznych okresach utylizacja odpadów zielonych kosztowała 55 zł/Mg netto, a następnie 30 zł/Mg netto (zmniejszenie ceny o 25 zł/Mg netto). Stawka za transport odpadów do Czerwonego Boru ze stacji przeładunkowej w Uhowie to koszt w 2016 r. równy 41,80 zł/Mg netto. Transport i unieszkodliwienie odpadów zmieszanych i zielonych w 2016 r. stanowiły około 45% ogółu kosztów systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Łapy (tabela w załączeniu).

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI WIELKOGABARYTOWYMI I POPIOŁAMI

W związku ze zmianą przepisów, od 1 stycznia 2016 roku nie można składować na składowisku w Uhowie frakcji o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy. W związku z powyższym, odpady wielkogabarytowe są przetwarzane na terenie PSZOKu, a część palna kierowana jest do instalacji termicznego przekształcania odpadów (150 zł/Mg). Z kolei popioły w 2016 r. przyjmowane były na składowisko odpadów w Uhowie jako warstwa izolacyjna (50 zł/Mg).

POSTĘPOWANIE Z POZOSTAŁYMI ODPADAMI

Odpady segregowane odbierane w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi są przywożone do sortowni znajdującej się na terenie PSZOK, gdzie po „doczyszczeniu” na linii sortowniczej (wydzieleniu odpadów nie nadających się do odzysku i recyklingu) i rozdzieleniu na dalsze frakcje, są odsprzedawane recyklerom. W 2016 r. średni miesięczny przychód ze sprzedaży surowców wtórnych był równy przychodom z 2015 r. i wyniósł ok. 13,5 tys. zł. Przychody uzyskane ze sprzedaży surowców, pomniejszają

koszty funkcjonowania sortowni odpadów, w skład których wchodzi m. in. wynagrodzenie osób zatrudnionych do obsługi sortowni oraz koszty eksploatacyjne.

KOSZTY SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE ŁAPY

W związku z przeprowadzaną z końcem 2016 r. likwidacją ZUK w Łapach i wcieleniem zakładu budżetowego do PEC Sp. z o. o. w Łapach, w 2016 r. wydatkowano środki na obsługę gminnego systemu gospodarki odpadami za 13 miesięcy (za usługi świadczone od XII.2015 r. do XII.2016 r.). Wysokość wydatków poniesiona w 2016 roku w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wyniosła 2.337.270,21 zł (za okres od XII.2015 do XII.2016 r. tj. 13 miesięcy). Należność z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2016 r. była równa 2.187.085,14 zł, z czego wysokość faktycznie otrzymanych opłat wyniosła 2.088.537,25 zł. Koszty odbioru i utylizacji odpadów komunalnych poniesione w 2016 r. (za 13 miesięcy) były wyższe niż wysokość opłat należnych od mieszkańców o 150.185,07 zł w skali roku (o 248.732,96 zł względem opłat faktycznie otrzymanych). Dla porównania w 2015 roku koszty odbioru i utylizacji odpadów komunalnych były większe od należności z tytułu opłat o 165.702,27 zł w skali roku (o 268.555,41 zł względem opłat faktycznie otrzymanych), z kolei w 2014 roku o 312.657,78 zł w skali roku (o 427.439,09 zł względem opłat faktycznie otrzymanych).

W przypadku płatności w 2016 r. za odbiór i zagospodarowanie odpadów za 12 miesięcy (XII.2015 – XI.2016), jak miało to miejsce w latach ubiegłych, wysokość wydatków wynosiłaby 2.161.390,23 zł i byłaby o 25.694,91 zł niższa niż kwota należności z opłaty za gospodarowanie odpadami oraz o 72.852,98 zł wyższa niż kwota faktycznie otrzymanych opłat w 2016 r.

OBJĘCIE SYSTEMEM ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH NIERUCHOMOŚCI NIEZAMIESZKAŁYCH

Z dniem 1 lutego 2016 roku, w celu uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Łapy, systemem odbioru odpadów objęto nieruchomości niezamieszkałe, na których są wytwarzane odpady komunalne. W wyniku tego działania systemem objęto 280 nieruchomości niezamieszkałych. Z uwagi na zmianę przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie nie wyłączenia nieruchomości niezamieszkałych z obowiązku organizowania przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych (braku możliwości powierzenia ww. odbioru własnej spółce gminnej w ramach tzw. „in house” od 1 stycznia 2017 r.), Uchwałą Nr XXV/225/16 Rady Miejskiej w Łapach, z dniem 1 grudnia 2016 r. wyłączono z systemu nieruchomości niezamieszkałe.

ZMIANY PLANOWANE W GMINNYM SYSTEMIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU

Z dniem 1 lipca 2017 r. weszło w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji

odpadów (Dz. U. z 2017 r. poz. 19). Ww. rozporządzenie wprowadza we wszystkich gminach na terenie Polski model selektywnego zbierania odpadów „u źródła” w podziale na minimum cztery frakcje: szkło, papier (w tym tektura), metale i tworzywa sztuczne, a także odpady ulegające biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów.

Powodem wprowadzenia nowych regulacji jest m.in. konieczność zwiększenia przez Polskę poziomu odpadów poddawanych recyklingowi. W 2020 r., zgodnie z unijnymi zaleceniami, Polska musi uzyskać 50% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Obecnie wskaźnik ten wynosi jedynie 26%.

System selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Łapy w większości pokrywa się ze sposobem selektywnego zbierania odpadów komunalnych określonym w ww. rozporządzeniu. Niemniej jednak konieczne będzie podjęcie stosownych uchwał mających na celu dostosowanie obowiązujących aktów prawa miejscowego do nowego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zgodnego z rozporządzeniem. Planowane zmiany w sposobie segregacji odpadów na terenie gminy Łapy powinny być wprowadzone już od 1 stycznia 2018 r. Główną zmianą konieczną do wdrożenia jest wprowadzenie nowej frakcji odpadów zbieranych selektywnie tj. odpadów ulegających biodegradacji, które gromadzi się w pojemnikach lub workach koloru brązowego oznaczonych napisem „Bio”.

Zgodnie z rozporządzeniem, zbierana frakcja ma obejmować odpady ulegające biodegradacji **ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów**, co oznacza, że mieszkańcy (również mieszkańcy bloków) zobligowani będą do selektywnego zbierania nie tylko tzw. odpadów zielonych, tj. odpadów z ogrodów i parków – jak ma to miejsce dotychczas, ale i **odpadów spożywczych i kuchennych**.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska doprecyzowane zostało również nazewnictwo oraz kolory worków i pojemników przeznaczonych do gromadzenia odpadów segregowanych.

Tabela Zestawienie kosztów transportu i unieszkodliwiania odpadów w Czerwonym Borze z wydatkami na odbiór i zagospodarowanie odpadów ogółem

Wyszczególnienie	I.2016	II.2016	III.2016	IV.2016	V.2016	VI.2016	VII.2016	VIII.2016	IX.2016	X.2016	XI.2016	XII.2016	Razem 2016
Ilość odebranych odpadów zmieszanych [Mg]	216,300	243,260	319,300	261,480	360,360	252,350	277,110	351,050	278,690	293,470	319,670	235,200	3 408,24
Ilość odebranych odpadów zielonych [Mg]	0,000	0,000	0,000	19,560	50,300	49,700	39,760	71,220	67,280	67,700	72,100	19,780	457,40
Razem ilość odpadów przekazanych do Czerwonego Boru [Mg]	216,300	243,260	319,300	281,040	410,660	302,050	316,870	422,270	345,970	361,170	391,770	254,980	3 865,640
Koszt unieszkodliwienia w Czerwonym Borze	43 260,00	48 652,00	63 860,00	57 589,44	80 067,48	56 503,30	61 602,78	78 665,50	62 772,82	66 007,46	71 851,06	51 867,00	742 698,84
Koszt transportu	9 041,34	10 168,27	13 346,74	11 747,47	17 165,59	12 625,69	13 245,17	17 650,89	14 461,55	15 096,91	16 375,99	10 658,16	161 583,77
Razem koszt (netto)	52 301,34	58 820,27	77 206,74	69 336,91	97 233,07	69 128,99	74 847,95	96 316,39	77 234,37	81 104,37	88 227,05	62 525,16	904 282,61
Razem koszt unieszkodliwienia i transportu brutto [zł]	56 485,45	63 525,89	83 383,28	74 883,86	105 011,72	74 659,31	80 835,79	104 021,70	83 413,12	87 592,72	95 285,21	67 527,17	976 625,22
Łączna kwota wydatków na odbiór i zagospodarowanie odpadów brutto* [zł]	141 982,25	175 601,19	186 369,31	180 985,24	196 225,50	170 747,96	179 006,45	193 659,13	177 955,61	185 392,83	208 349,98	175 879,98	2 172 155,43
Udział kosztu unieszkodliwienia i transportu odpadów do Czerwonego Boru w całości wydatków na odbiór i utylizację	39,78%	36,18%	44,74%	41,38%	53,52%	43,72%	45,16%	53,71%	46,87%	47,25%	45,73%	38,39%	44,96%

*wartość opłaconych faktur za odbiór i utylizację odpadów komunalnych